

notandū tres fuerunt sorores. maria sc̄z mater domini. et maria mater iacobi alphi et ioseph. et maria mater filiorum zebdei scilicet maioris iacobi et iobannis enā gelistg. Maria mater domini fuit filia ioachim et annē. quā cleophas fr̄ ioseph accepit exoꝝ ioachim defuncto. et generavit ex ea filiam quā vocauit mariā. deditq; eam cuiā nomine alpheo. Unde ille iacob minor. qui cognominatus ē iustus. et frater dñi dictus. dicit iacob. alphi et filius alphi a p̄re. Despōsanit etiā cleophas filiastrā suā sc̄z mariā virgine matrem domini ioseph fr̄tri suo: cuꝝ virginitatis custos. et suppluator vicioꝝ vel luctator celebus persona.

Acobus dei ac do

[†] Hoc iacobi celebre.

mini nostri ihesu christi seruus.

h̄o oibus sed aliquibus de oibus

duodecim tribubus que sunt i di

ſſidem et plantiam. vel vñā eternā optat.

i tribulatio in presenti uincit. in futuro au-

get corona. h̄ibil ē unde doleatis. vñ dubitetis

sperione salutē. Omne gaudiū

i aqua ex eodē patre sūt idē habituri. i ſel

a pſecutione. vel a p̄cipi.

existimare fratres mei: cuꝝ in ten-

i que vane tentant. i ſ quasi ex alto vestre

fidei.

tatiōes varias incideritis. ſcien-

t i tribulatio qua fides pbatur. i ſquā exi-

git fides noſta. i ſ facit intelligere a habere

virtutē patientie.

tes q̄ probatio fidei vestre pa-

tientia operatur. Patientia autē

i ſ. i. pfecte opantes facit. ppter hoc quidē fe-

quit: vt ſitis pfecti nō deficitis in tomoꝝ. et i

futuro integri. plena beatitudinē ſupcipietis.

Opus pfectum haber: vt ſitis pfe-

cti. et integrī in nullo deficientes.

i ſqua poſit intelligere q̄ utiſ ſit tribulatio.

Si quis autē vestrū indiget fa-

ſpūm illuminatoꝝ

pientia. postulet a deo: qui dat

i ſpē pfectibus. nō em omnis qui dicit ubi.

d. d. i. m. r. c. nec omni iusto dat qđ perit. ſi cōtra

ſua ſalute petat. ſicut paulo cui dicū ē dum pe-

teret ſtimulū tolli. ſuffici tibi gratia. m. i ſq;

donā eius nō ſunt ad inueniā. i ſfragilitatez.

Ioibus affluenter. et non improu-

i ſipsa ſapiētia que de celo venit. i ſic cre-

dat. et ſic puiat vel dignus ſit exaudiri. q̄ qui ob-

turat vel diuinitatē audiat legē. oratio ei-

us erit execrabilis.

perat. et dabit ei. Postulet autē

in fide nihil hesitans. Qui autē

i ſqui vento tentationis mouet. et fluctus.

hesitat ſimilis ē fluctui maris. qui

i ſequitur qui hesitat ſimilis ē f-m.

a vento mouet. et circumferit. No

quos recipit. nec quisq; ſciens ſing fragilitatis diffidat. quia dat omnibus benedict em̄ oēs timetis ſe puluis cū maioribus. Et quia multi petunt q̄ non merent accipere. ſubdit qualiter petere debent. poſtulet ante in f. n. d. x. Qui autē hētitat. Qui plementia peccati preffus dubitat te premis ce leſibus. ſupuētē vento tentationi. facile deſerit fidei statū. et lecūtū tentatoris voluntatē diſtrahit ad erroē. et fit a deo alienus.

Cir duplex. Duplex eſt qui genu ad p̄ces ſlectit. et mordente con-

ſcienza de impreta.

tōne diffidit. Duplex

qui vult gaudere cū

ſeculo. et gaudere cū

deo. qui de bonis q̄

agit nō deum. ſed fa-

uorem querit. Unde

dicit re ingrediētib

terā duabus vijs.

Dives autem.

Divitem vocat q̄ ro- tam ſpē i diuītis po- nit. non nocet habere diuītias. ſed amare.

Dives autem.

Glorietur autem frater ſacris paup̄ et deprefis inter malos. hanc humilationē intelligat apud deū exaltationē. Thumilis in exaltationē ſua. diues

autē in humilitate ſua: quoniam i ſcito gratiā ſuam amittit. i ſec gloria.

i ſere illos tuo tranſit. quia.

Iſicuſ flos ſeni transibit. Exorū

i ſuſtice charuſ.

est ſol cū ardore et areſacit ſenum

i ſtunc i ſdecidente flore tota pulchritudo ſe-

ni perit. ſbonoz ſeculi amaci et talia

i ſlos el̄ decidit. et decor vulp̄

i ſuſtibus pibit. quia iter dñi rectū negligit.

eius depit. Ira et dines in itine-

i ſere debetis pati tentationē.

ribus ſuis marcescit. Beatū vir

i ſqua et exercitū tentationū pbatur. i ſide et

fecitus. ppter qđ etiā tentatur.

Qui ſuffert tentationē. quoniam

i ſveru ſidelis et tentationem. i ſtū trium

phatoꝝ.

cum pbatuſ ſuerit accipiet coro

i ſe pþbates et apostolos

naꝝ. vite quā reprobuit deus di-

i ſuſtū mundana. i ſuſtū tentationē interiori ca-

piatur.

ligetibus ſe. Nemo cū tentatur.

i ſequitur deus imitat malas cogitationes.

dicat quoniam a deo tentet. Deus

i ſuſtū est immuſoꝝ. i ſtētamentoꝝ.

enim intentator maloꝝ eſt. Ipſe

i ſtū nullum in tentationē inducit.

enim nemijem tentat. Unusquis

i ſa deo nullus ſed potius i ſel cū caro ſua.

ma ſibi querit. vel cū diabolus incētuſ imitat

q̄ tentatur a concupiſcentia ſua.

i ſa recto itinere i ſad malum

abſtractus et illectus. deinde

ſtemptum mundi: ſubdit te magnitudine premij.

Beatus uir qui. Non ſolū verba et carceres debetis pati: ſed et ambi-

lionē terū tempalium. que ſunt viles et trāſitorie. et amatores eay pumidi.

Nemo cū tentatur. Hactenus de tentationibus exteriorib.

Qunc de illis quas interius instigante diabolo. vel etiā fragilitate nature tolera-

mus. Ibi etiā illoꝝ errore deſtruit. qui dicibat malas cogitationes ſicut

et bonas a deo nobis inspirari. et hominē quasi ex neceſſitate peccare.

Quoniam a deo tente. Exteriore tentationē immitit deus ad pba-

tionem ſuoꝝ. interiore vero qua ſe p̄cipit ſurtū. adulterii. homicidii

non immittit deus.

Unusquisq; tenta. Duo ſunt genera tentationū. Unū qđ pbat ſe

candū qđ tentauit deus abraam. Aliud qđ decipit. ſecundum quod deus

benimē tentat.

Cum ſup fundamentū lignū ſenum. ſtipulam edificamus. diabolus ſu-

gouit incendiū. edificem⁹ aurū. argentiū. lapides. p̄z. et tentare nō audet

nectū omnino desistit, sed sedet in occultis ut interficiat innocentē.
Aug. Tribus modis tentatio agit: suggestione hostis, delectatione, vel
 etiā plensu n̄ fragilitatis. **Q** si suggestioni nō presentium; tentatio nobis
 ad victoriam puenit. **S**i suggestio illicit: delectando offendimus, sed non
 dum morte incurrimus. **A** si delectationē pcepti facinoris in corde sequit
 partus praece actionis: iam nobis mortis reis victor hostis abscedit.

Puerela intentione tentat tens & diabolus. Diabolus tentat ut tenta-

tum in tristitia mittat

in amaritudinem, in

mummurationē, & tra-

tem, & in desperatione.

Deus tentat ut

homini suā infirmita-

tem agnoscenti & cōfi-

tenti in sola spe dñi

misericordiū constare

fotitudine ostendat.

Vnde, Nam virtus

in infirmitate cognoscit

scītū pfectur. Et i-

psalmo. Infirmitas ē

tu vero pfectisti eam.

In tentationibus tri-

sticā repellit gādīo

In successibus autē

suspīa timore depri-

mitur.

Mortē generat.

Hicū qui tentatus su-

perat: p̄gma vīte, ita

qui p̄cupiscētū ille-

cū supgatur: merito

ruinā mortis ē currit.

Omne datū ē.

Ostendo q̄ vīcia nō

a deo nobis: sed a no-

bis sunt: ecōtra osten-

dit: q̄a quidquid bo-

nī agimus: non a no-

bis: sed a deo ē. Vnde

patrē lūmīnū vocat.

id ē, autōrē omnīū

spirituālū dōnorū.

Omnum referit ad na-

tūrā: dōnū ad grātiā

& dātū ip̄sī homīni.

dōnūm gratiā solet a

scribi. Sed & bonū

nature a deo est. In

baptismo grātiā da-

tūm optimū. Et i dā-

tōne spirituālī dō-

nūm pfectum poteſt i-

tellīgi.

Non ē uicis ob.

Lumen eius alīq̄ vī-

bra n̄ intercidit: vt ali-

qua mala imittat. Sed semper bona lucis dona, in nobis alīq̄ sunt dona

dei: que supuenientia obumbrat peccata: q̄d non in deo.

Voluntarie. Omne bonū ē a deo, & non meritis vestris ad hoc accessū

stis: sed sola gratia dīmīng voluntatis.

Vit simus initū ē.

Nec p̄ hanc genitū putemus nos esse q̄d ipse

ē. Sed quendā p̄cipiatū in creaturis adoptione nobis concessū. Vnde

alius translator: vt simus p̄mitē creaturālū eius.

Sit autē ē.

Supra monuit ad tolerantiā tentationū: deinceps ī

strītī moralib⁹ p̄ceptis.

Primo admonet aurē accōmodare docēnti. sero os apire ad docēndū

qua stultū est: q̄d nō didicit homo alīs p̄dicare. Qui ergo sapientā dili-

git: primo hanc a deo postulet. de hīc magistrū veritatis īquirat. & linguā

non solū ab oīosī sermonib⁹ coerēat: sed etiā & veritātē p̄dicanda quā

neg accepērat. Vnde salomon. Tempus tacendi. tempus loquēdi: quia tu

tūs veritas audīt. q̄d p̄dicatur.

Tardus ad irā. Non temere & sine causa irascat. vel p̄tra subditos

peccantes. vel contra quoslibet fratres. vel p̄tra felicitē malorū. quia ma-

turitas sapientie nō nisi trāquila mente p̄cipitur. Et q̄ iratus indicat: etiā

si iusticiā indicat: tamen dīmīng iusticiā in qua p̄turbatio nō ca-

dit: non potest imitari.

Dropter quod. Monuit ad inquirendā doctrinā: ad quā suscipiē-

dām: & vt in ea possint p̄ficere: horat ad mundiciā corporis & anime. Qui

non declinat a malo: non potest bonum facere.

In sitū uerbum.

Quod vestris cordi

bus p̄dicando impo-

nimus. vel verbū q̄d

institū & seminatū ē

in dīc redēptionis

quando vos genuit

deus: nūc p̄fici su

scipite. & opib⁹ iplete.

q̄d ī mysterio tenetis

Considerati vnl.

nati. Alleg. Qui

ponit in animo suo

p̄siderare in scriptu-

ris q̄sī ī speculo. vul-

tum na: qualiter ho-

mo sit natus. q̄s fra-

gilis. vel quid futur⁹

q̄s brevis qui in quan-

tis miseri⁹ positus. co-

punctionēz magnā &

voluntatē penitendi

p̄traxit. & statim aliq̄

tentatione seductus:

oblinisci p̄p̄ctōis. &

ad peccata redit. Cu-

is inconstantē p̄pa-

ratur: qui libēter ver-

bum audit: & implere

neglit. & est similitu-

do inter illūz qui spō

te sua sine doctore se

ad scripturas p̄p̄ctit

& illū qui ab alio scri-

pturas audit: cū neu-

ter implenerit.

Puer cū nascit: va-

git p̄ quod indicatur

dolor anime & iniui-

ta intrat ad miseri-

as carnis. quem do-

lore postea oblinisci

tur: p̄sueta illecebri-

carnis.

In lege perse. li.

Legem p̄fecte libera-

tis; gratiā vocat cu-

gelij. que p̄fecte libe-

ros facit a seruitute ti-

monis. Qui legē tene-

nebant: in timore seruit.

Quisquis cā transgrediebat: sine mīleratōe

lapidabatur. hec lex nemīne ad p̄fectum pdixit. quia & si cogebat timore

seruire: non dabat gratiā vt p̄pleretur amore. & a penīs inferni nō poterat

liberare. Sed charitas que dāt in euāngelio. mittit foras timorē: & dūcit

ad vitam.

Si quis putat se ē.

Monuerat vt verbū dei nō solū audirent. sed

etiam implearent. Nunc vt vndiq̄s munitos reddat addit. Nil valere hec

omīa: nisi etiā lingua refrenet a detractionib⁹ mēdachis blasphemis. stū-

lio quīs multiloquio. Quia corūpunt bonos mores colloquia p̄ana.

Religio munda ē.

Quia dixerat factorem operis beatum. nūc q̄

facta maxime placeat dicit. scilicet misericordia & innocentia.

Nam in eo

q̄ pupillos & viduas visitare iussit: cuncta q̄ne erga pximum agere debet:

minus insinuat. Q̄ immaculatos a seculo iubet custodire.

Universa in qui-

bus nos castos obseruare decet ostendit.

In quibus sunt & ea que supra

obseruari monuit.

Ut tardi ad loquendū; tardi ad irā.

Fratres mei. Ostendit q̄ bi quibus scribebat fide imbuti: sed opib⁹ vacui erant, et elemosinā quā p̄dicabat nō paupib⁹ ppter eterna: sed diuitib⁹ ppter temporalia cōmoda faciebant. vnde eos redarguit.

Nolite in per ac. sc. Quasi domin⁹ diuites invitaret ad fidē: et pauperes despiceret. Non ita ē, quia dominus pauperes elegit in hoc mundo: et eos fide donavit.

Mundus paupem abh̄cit diuite colit. fides christi ecōtra docet: q̄ oīs gl̄ia diuite tanq̄ h̄los h̄cni. miseria in pauperes floret in eternū.

Domini glorie. Dominum glorie nominat, vt ei⁹ in his oīs bediat: q̄ semper gloria remunerat: qd̄ quid p̄ ei⁹ amore pauperib⁹ datur.

Tu sede zc. Tu ita zc. Augu.

Si hanc distantiā sedendi et standi ad bono res ecclesiasticos referamus: nō ē putandū lene esse peccatum in personā acceptance habere fidē domī glorie. Quis em̄ ferat eligi diuite ad sede boni res ecclesiasticis: cōtempo paupē instructione et laudore. Si autē te quotidianis p̄fessib⁹ loquitur: quis n̄ hic peccat? Nō tamē peccat nisi enī apud semetipsum intus ita indicat, vt ei tāto melior quam diuitio videat: hoc em̄ videt significasse. Subdendo. Nonne iudicatis ap̄ vosmet ipsos et facti estis. i.c.i.

Audite. Dūgen-

tius attendite: q̄a nō qui diuitores in seculo

bi meliores in examen

divino. et ideo nō sūt p̄ferendi. Nam deus

nō diuites: sed pauperes elegit: i. humiles. p

p̄temptu rerū visibili

um: fide autē innibili

um diuitiarū. mundo

despicibiles apparēt.

sed hos tamē expecta-

tione futuri regni pre-

claros reddidit et no-

biles.

Nonne deus elegit? Pauperes elegit deus dices; Nolite timere p̄

sūlus grec: quia p̄placuit patri vestro dare vobis regnum.

Pauperes etiam parentes quoz nutritur officio. elegit.

Nonne diuites? Aptius ostendit quos diuites superius dixerit. scilicet

illos qui diuitias christo preferunt. et ipsi alieni a fide eos qui credunt. per

potentia opprimunt. et ad iudicia potentiorū trahunt. Et ē alia causa quare

nō sunt eligendi: quia mala inferunt fidelibus.

Blasphemant. Hec apostoloꝝ ppteribus plures gentiliū et iudeorū

maxime paiores fecisse inveniunt.

Si tamē legem. Quia asperḡ ppter diuitiū locutus erat. et quo

dāmmodo p̄trariū legi diuite que omnes diliḡ p̄cipit. Ne omnino p̄tem

nendi diuites putentur. Subdit. Quasi ppter p̄dictas causas nō sunt eli-

gendi. Sed tamē si p̄ficitis hanc legem que dicit diliḡ p̄ximum: benefa-

citis: quia etiū diuites nō sunt eligendi: non tamē propter

deum minus sunt diligendi.

Regalem. Id ē, excellentem vel quia p̄muīs est omnibus rationes complectitur.

Vel que dicit: non p̄fundas psonam paupis: nec bonores vultum potētis. et alibi nulla erit distantia psonarum: ita parvum ut magnum audies. quia iudicium dei est.

Quicunq̄ autē. Ne putarent pteptibile esse peccati: in hac via re legem transgreedi: ad. dit. Quicunq̄.

Offendat autē

III. II. ZC. Vere qui in vno offendit: ē tās

gressor totū legis: q̄ qui peccat: p̄tra auto

rem legis facit quē in sua lege negligit. et cōtra charitatē q̄ ē can-

sa: et mater totū legis.

Hanc sententia ex

similiter videamus. Si q̄s me offenderet: omnes fratres et amicos meos ī me offenderet et q̄danmodo contra omnes peccaret. Sic

qui vñ mandat ve-

giligt: cetera que ope- ta videbant adiun-

re: sibi iūlita reddit.

Vel aliter caritas est plenitudo legis: in cuius p̄ceptis tota lex pendet. Qui autē cōtra charitatē facit: me

rito omnium reus est.

Nemo autē peccat: ni-

si p̄tra charitatē faci-

st: quia nec tēz vere

diligit: cuius legē ne-

gligit: nec p̄ximum: in

quē deliquit. Quia ergo sup̄s offend-

erat eos ī charitate pec-

care: q̄n dicit paupe-

ri: tu sta illuc: cōpeten-

ter subdit: Qui ī vno

i. charitate offendit,

(que ē radix omnium p̄ceptorum) ab omni-

bus p̄ceptis que sunt

quali filii charitatis

accusat. Recolitato

autē illo vno in quo

offenderat: cetera omnia reconciliant. Cor

ergo nō dicunt pauperata: Nescio nisi forte: q̄a magis facit

cōtra charitatē et ma-

gis offendit ecclesiam: qui grauius: et mihius: qui leuius peccat.

Dominū reus. Apud deum qui nibil dimittit impenitū: qui scit q̄ necessariū legē dederit: q̄ negligit mādatū: credit illō a deo īanite istūtū

Hic loquim̄ sic fa. Quandoquidē malum ē diuitem: ppter diuiti-

as eligi: pauperē abh̄ci et quia bonū ē ppter deum etiā diuites diligere: pu-

pilos et viduas visitare: ergo sic loquim̄. i.s.f. hoc loquēdo et faciendo

curate: vt primos diligēdo: a deo diliḡ mereamini misericordiā impēden-

tes: misericordia digni existatis. Lex libertatis: lex charitatis: quā sup̄s

regalem vocavit qua dicit: diliḡ: p̄t: s.t: i: qua lege nos deus iudicat: cū

magnā misericordiā donat: quia nō iudicamini p̄ legē penitū et seruitus

sed p̄ legem gratie: que sp̄taneos vocat ad penitentia: et peccata dimittit.

Alier grauius iudicat: qui legē moysi q̄ qui naturale stennit. Grauius etiā qui legem gratie: q̄ qui legē moysi despiciat. Quasi bene loquim̄: et bñfacite: q̄ si negligitis: grāi dānabitim̄: q̄ qui fuerint in tpe moysi: q̄

qui plus permittit plus ab eo exigit. Quo plus maiore quod misceriam a deo
olequit eo iustius idgeti proximo mihi negat: et iustus luit per nos ipsi etatis
Supereructat ante illi. cc. Hic in iudicio dolebit: qui non fecit
misericordiam: ita quod fecit: remuneratus erubebit atque gaudebit. Alter **Qui**
pereralitat. supponit misericordia iudicio. In quod iumentum fuerit opus mi-
sericordie: et habuerit aliquid in iudicio quo puniat: tanquam vnde opere
misericordie ignis peccati extinguitur. Alter sup. c. m. **Plures** per misericor-
diā colliguntur. I. m. s.
cordiam p̄stiterunt.
Beati enim misericor-
des. qm. i. m. c.

Hic latius disputat
te operibus misericor-
die: ut quos p̄cedente
sententia teruerat: p̄so-
let. docendo quod reme-
dij expientur quoti-
diana peccata sine qua
bus non agit vita mea
illi qui non in uno tam
sed in multis of-
fendunt in iudicio in
veniant rei omnium.
Hic et fides si nō

Sicut sola verba pie-
tatis nudū vel clunie-
tem non recreant: si nō
et abusū p̄beatur et ve-
stis: ita fides verbote
nus seruata nō saluat.
Quod legit: q̄ cre-
diderit et baptizat f.
s. c. te fide pfecta que
p̄ dilectionē operatur
ē intelligendum.

Sed dicet aliquis
Non solum ppter h̄
dictas rationes debet
tis ad bene opandum
incitari. Sed etiā pro-
pter hoc ne imperiū
ab alijs patimini: q̄z
alijs assūpta fiducia
de suis opibz ut ostendat
solam fidem non
valere improferādo
dicit. t. f. cc.

Tu credit. Pro-
bavit eos qui opera nō
habent verā fidē non
habere. nunc cuiusmo-
di fidē habent: pate-
facte ne illā tales fidē
magis faciāte.

Et demones cre-
Scriptū est. Exhibat.
demonia ab homini
bus clamantia et dicē-
tia: quia tu es filius dei
sed et legio que homi-
ne obsidebat timens
clamabat: Quid mihi
et tibi filii dei sumi:
adiuro te p̄ deum. ne me torqueas. Qui ergo deum non credunt. vel cre-
dūt non timēt: demonibus tardiores et pteriores sunt.

Uis autē scire. Probato p̄ fides sine opibus mortua est: ut eni-
dentius ad bonā operationē inuitet eos: elegans exemplū bone operationis
abraam patriarchā pponit illis qui de circumsione crediderant: ut bonū
patrē quasi boni filii imitentur in tentatione et in operatione.

Abraam pater. Abraam p̄ fidem sine opibus iustificatus dicit. De
opibus que p̄cedebant intelligit: quia per opera que fecit iustus non fuit:
sed sola fide. hic te opibus agitur que fidem sequuntur: p̄ quod amplius iusti-

ficatur: cum iam p̄ fidem fuisset iustus. vnde paulus fide abraam obtulit ista
ac cum tentaret. h̄ec oblatio ē opus et testimonium fidei et iusticie. Paulus
in abraam fidei p̄stantiam. Jacobus laudat operū magnificētiā. quia
vnoq̄ fuit pfectus abraam: et te viroq̄ in exemplū pponit.

Differens. Magnatentatio cū filium iubebat occidere. magna fides
enī etiā de mortuo credebat se posse semen accipere. Magnum opus cum di-
lectissimum non dubitaret offere.

Uides. Quia ob-
tulit illi in quo acce-
perat pmissionē: appa-
ret magna virtus fidei.

Quia et si cum offer-
ret: credebat pmissio-
nem implendā. et po-
tentē credebat tem-
etiam suscitare mortuū.

Credit abraam

deo cc. Angl. Aliud
ē credere in deum. ali-
ud credere deo. aliud
credere deum. Credere
re illum est credere q̄
sit tens. Credere il-
li ē credere vera esse q̄
ille dicit. Credere in
illuz ē tendere cū cha-
ritate in illū. Primi
et secundi demonum
et multoq̄ malorum es-
se nō dubitas. Tercius
tantū est bonoz.

Similiter. Ne

causarent opera tantū
patris se imitari non
posse. p̄sertim cum mo-
do nullus cogat filios
offerre. addit et ceteris
peccatricis mulieris.
que p̄ opa misericordie et
holpitalitatis soluta
ē a peccatis. et ascripta
cū israelitici populi
et annumerata ī gene-
rationibz saluatoris.

Raab. Latitudo

que significat ecclesiā

fide dilatatam.

Huius exemplo mo-
net patrig p̄entis in-
teritum cauere p̄ opa
misericordie nuncios
christi suscipere. et ser-
vare. et ad ihesum re-
mittere. Sicut legit
beat̄ gamaliel fecisse

C. III.

Nolite. Si co-
muni vos ad opa facie-
da. sic moneo ad vitā
da stulta magisteria

Nolite plures.

cc. III.

Maius iudi. Qui indocti officiū docendi usurpat. et christū nō sin-
ceriter nūciat: maiores dānationē meret: q̄ si solus suo scelere piret. Sicut
contra qui bene ministrat: gradū sibi bonū acquirit.

In multis cc. Vere p̄iculōsum ē. quia n̄ tm̄ vos min̄ erudit. Et nos
omnes p̄dicatores etiā maiores ī multis offendimus. alij male docendo.
alij male vivendo. et alijs modis. De illis p̄numerat: ut liberius arguat.

Aliter iustus aliter malus offendit. **I**ustus carnis fragilitate: nec iustus est se desinit, vñ salom. **S**epies i die cadit iustus, et resur. **S**ic quotidiana ē offendio: ita quotidiana ē medela orationū et honorū opeꝝ. **S**ed impi corruunt in malum.

Si quis. **V**ult ostendere inenitabile verbi offendio: vt imperitos te terreat: ne cupiant plationem. quia qui cupit p̄esse: oportet alijs pfectiore esse: ne offendat dum tebet p̄delle. **S**ed impi nō possunt in p̄dicando nō offendere.

In uerbo. **I**lo

videlicet: cuius offensione humana potest vitare fragilitas. **V**t verbū toli: dextratio nis supbie iactantie. **S**ed et ocoſe et super flue locutionis.

Si anteſ frenos equis in o.m.

Subaudis. et in ora nra multo magis te, bennus mittere. **N**icidam libri habet. **S**icut autē frenos. et zc. et p̄iungitur ad sequētia. **S**icut autē. et in ora mittimus zc. ita et lingua. mo. q. m. est. et magna ex.

Similitudo de equis ad linguā: p̄uenientiam et facultatem refrenādē linguis ostendit. **S**imilitudo te nauibus: etiā p̄emī conſtinentia. vel penam ī cōſtantia p̄ponit. dū dicit linguaz magna exaltare.

Alleg. **M**agne naues in mari: metes hominum in mundo. venti et quibus minant: appetitus mentis. per quos naturaliter cogit aliquid agere: p̄ quod p̄ueniat ad bonū ſine. vel ad malū. **G**ubernaculū cordis intēto qua boni trāf gressis fecili fluctibus ſalatis portuꝝ petunt reprobi quasi ſcilla vñ caribdi interēt. et q̄ ex abundantia cor diſ os loquit. **R**ecte subiungit. Ita et lingua m.

Et magna exaltat. **I**de ē. p̄emī ſi impetus dirigenſis bene eam gubernat. **S**i male: ſibi huius magna perditionis exaltat. **V**nde salomon. Mors et vita in manibus lingue. vitam exaltat: ſi bene docet eccliam. Mortem ſi male. Agit nanc contra illos qui et vita et scientia definiunt ſtere.

Magna exaltat. **Q**uidā libi: et magna exaltat: quia ceterorum verba et ſenſus tespiciens singulariter ſe ſapiētia iactat: et facundū. **C**ontra quod Nolite multiplicare. I. ſubli. gloriantes.

Ecce quātus ig. **S**ic et lingua incōtinens magnā materiam bonorū operū p̄ire ſacit: et cū ſere ſit impoſſibile vitari peccatum etiā lingue et pfectis: non quinis debet appetere magisterium.

Universitas. **Q**uia p̄ eam cuncta ſere facinora: aut p̄cinantur: vt latrocinia ſupra. aut patranti: vt piuria. falsa testimonia. aut defendunt: vt cū q̄libet ipums excusando ſclus qđ admifit. ſimulat bonū qđ nō fecit. **D**ue maculat. t.c. **E**t quia talis ē lingua: totū corpus maculat: et immundum ſacit reputari in p̄ſpectu tei. et ideo graue ē ſubire magisterium: quia p̄ſtituit in m.n. vna ē de membris noſtris. nimis. p̄pinq̄a nobis. **I**nflamat rotam n.n. **C**ontaminat totū p̄curlum vñ p̄galis quoꝝ

usq; ad mortē. vñ ut currēte rota agimur. vel rotā na. n. quia merito p̄m̄g p̄guarationis ab interna ſcilitate. p̄ceti. buc illuc vaga mēce raptamur ut vbi p̄iculuz vbi ſit ſalutis ignoremus. **I**nflamat hęc rota. n. igne lingue cū vniū natūræ p̄turbationis ineptis etiā noxijs ſermonibus acutimatis. **H**ebenna. **D**iabolus ppter quę facta eſt gehenna. **S**icut gehenna ſem p̄ ardet. ſic diabolus vñcūg ſit vel in aere. vel ſub terra. ſecū fert tormenta ſuārum flammarum. et hac p̄gna p̄motus: ſlamam viciozum ſuggerit homi- bus. ſea que eis in uidendo ſuggellit. p̄ lingue incouentiam apit. p̄ cetera membra ad effectuz perducere cogit.

Omnis enīna. **L**egimus in p̄mio i manuſſimā alſidez in egypto a quodam patre familiā domitā q̄ tide de cauerna ſua e gressam et a mensa eī annona p̄cipie ſolitā. **L**eginū i marcellino tigrinem mansuetā ſa etiam ab india analia ſio principi muſlam.

Omnis enīna. **L**ingua prauōn beſtij ferocitate. volucribus leuitate. leperibus virulentia. p̄cēlit. ſunt bestiales qui exacerbit in gladiis linguis ſinas. **S**unt volatiles. q̄ poſuerūt in celis os luſt. et quo zum os locutū ē vanitate. **S**unt ſerpēti de quibus dicit. venenum alſidū ſubla. e.

Ex ipso ore pcedit benedictio et maledictio. Non oportet fratres mei hęc ita fieri. Nunquid fons de eodem foramine emanat dulcis? ſicut arbor ſimilis naturali ſuctu. alterius arboris nō fert fructū. ſic maledictus et ſi bene loqui videat. fructū benedictionis nō habet.

Cem et amaram aquā? Nunquid potest fratres mei ſicus vnas facere: aut vitis ſicus. **S**ic neq; ſalfa dulcez potest facere aq̄. **Q**uis sapiens et disciplinatus inter vos

Oſtendat ex bona conuertatione opera ſua i māſuetudine ſapiētis

Ex ipso o.p.b.e. m. Alij vidētes qđ agimus. exemplo noſtro inducunt. vt ſimi liter bñdicant et male dicant.

Nō oportet fra. zc. Vere non oportet. vt eodem ore benedicamus de capite: et maledicamus de mēbris. qđ amaritudine maledictionis plūmit dulcedo benedictionis. **N**ō p̄ ſimile. **S**i mul mīſces dulce et amara aqñā: per idez forāne exant: dulcis p̄mixtio ne amara i amarā conuertit. nō amara in dulce p̄mixtione dulcis. **S**ic nō placet dulcedo lingue: ſi mixta ē amaritudini. **M**odicū enī fermentū totā massam corripit. et nō eſt ſpeciosa lang in ore peccatoris.

Nunquid fons. Aliter. Oportet p̄dicatorem alij dulci. aliquando amara p̄dicatione vñ. attrahendo increpādo. qđ ſatis difficile ē. vt diuerſis verbis ad idē tendentibus vñtrūg facere poſſit.

Nunquid potest ſicus. Nunquid oportet. vt doctor ſit ſicus dulce dñe beatitudinis ad quā monet. et dulcibus vñt verbis. et vt ſit vitis faciens obliuisci omnī ſp̄alium: in quo oportet alſeris vñ. **S**ed nunquid idez doctor: potest eſſe ſicus dulcibus attrahendo: et potest eſſe vitis alſoribus ab amore terreno et retrahēdo: q̄li difficile ē. **S**ic neq; ſalla dul. p. f. aquā id ē. aliquis p̄dicator acriter mores alioꝝ: in eadē doctrina nō poſtest eſſe dulcis eisdem.

Quis sapiēs et di. **C**onfutatis illis qui nec vñt ſanctitatē. nec lingue p̄tientiā habēt. monet illos qui ſibi ſapiētes vidēbant vel etiā erant: vt ſapiētiā ſuā magis oſtendat disciplinate viuēdo. q̄z alios doceo. quia

Episto. Jacobi.

qui p̄cliniōr est ad docēdū q̄ ad faciendū: aliquādo iactantia vel p̄tēn-

tionem incurrit vel iniudicā p̄tra alios doctores: et alia multa mala.

Pron̄ tebēs ato effici doctores: quia quis ex vobis ē adeo sapiens co-

gnitione: et disciplinatus exercitatione ut audeat magisteriū sibi assumere.

Proins̄ discat tene operari: q̄q̄ alios docere. ut queriendo inter vos exem-

pium alioz possit esse

et hoc in mansuetudi-

ne: ne ppter suā sapi-

ēnam et bonaꝝ opera-

tione alios telpiciat.

Et mendaces.

Et nolite mentiri deo
cui in baptismo p̄misisti
abrenunciare p̄
pis diaboli. q̄d nō fa-

cias: cum te bonis lu-

perbitis.

Que autem z̄.

Hec eit manuetudo
quā superius haben-

dam esse p̄cepit. zelo

amaritudinis et p̄ten-

tionibus aduerteria.

Dominū quidem

pudi. Nisi primū

pudicicia sedeat ī me

te nulla p̄ficio seque-

trur in opere.

Quad. bo. con.

Si quo minus agit.

vel ppter ignorantia

vel ppter negligētiā

bonoꝝ fūlioni assen-

sum p̄beat.

fructus autem.

Postquā sapientia

per singulas virtutes

distinxit. ut facilius ī

met ad hanc fructuꝝ

eius subiungit.

In pace.

Nō po-

stulat videri doctoz.

ut sanctior q̄ ē: nō la-

cerat p̄ximum ad cō-

mendationem sui: q̄d

p̄tētia facit sapientia

Non solū ppter p̄

dīcta tebēs huūl-

modi sapientiā apper-

tere: b̄ eriā ideo q̄ a

facientibus pacē qua-

si facientibus hoc semē

seminat. et p̄paratur ī

pace ḡtēm beatitudi-

nis fructus. i. merces.

justicie q̄ pro iustis

operibus retribuitur.

Qui hic studet paci-

et terrā cordis sui op̄i-

bus pacis quasi semē

te alsp̄git. i. stūm ē: ut

babeat eternā pacem

quasi fructum huūs

seminis.

C. III.

Unde bella et li.

Droibuerat zelum

et p̄tentiam. unde eriā latius disputat. addens etiā alia vicia que inde

sequuntur: ex p̄tentia p̄cupiscentiā. ex p̄cupiscentiā bella. et l. **Q**ui enim cu-

pit p̄ferri. vel tpalibus abundare: odit. inuidet. occidit.

Dropter q̄. **D**ropter h̄c. s. q̄ deum digne nō postulatis. si enim il-

lum pia intercessione postula etis. etiā tēporalia ad v̄sum necessaria. nō so-

La. III.

lum sempiterna daret. et quia possent dicere. dicas nos non postulare: certe

quotidie petimus. **I**x. petitis quidez aliquādo. et tamē n̄. ac. eo q̄ male pe.

Adulteri. Dixerat supra te ap̄tis inimicis tei. nonne dñites q̄ poten-

tiam opprimunt vos. et ipsi trahunt vos ad iudicia. et cetera. sed ne putent

bi soli esse inimici. qui apte blasphemant et p̄sequuntur. agit hic etiā te omnibus

amatoribus mu-

di. q̄ inimici sunt tei.

Iron tebēs ī p̄cupiscentiā in lumere: quia per h̄c. pbamini amatores mundi: et ita adulteri. qui reicto amore sapientiā cōfessi. ad amplexus mūdi declinatis. et p̄ hoc inimici tei.

En p̄tatis z̄. spiritus qui ha-

Iron tebēs ūngare nā spiritus qui in vo-

bis est n̄ p̄cupit ad inuidiā. led potius fa-

ct p̄cup

Tu autem quis es? Non solum ideo debes vitare detractionem, ne ut transgressus a deo indiceris. Sed ideo etiam, quia fortasse in nullo precelitis illos quos vituperatis.

Ecce nunc qui dicitur. Post increpationem detractionis, arguit illoz te meritatem, qui non habentes certitudinem vite, cupiditate opalium, vitam et lucrum, permittunt sibi in futurum.

Faciemus ianqui. Multimoda stulticia notat, quia et de luxu augmēto agit;

et se multo tempore viciuntur arbitrantur; et sic potestatis estimantur, ut annū faciant, et in his oībus supni iudicis examē ad mentem renocare ptemnunt.

Dic est enim vita tua. Non sentit, qui dicunt post mortem nihil esse, et morte ipsa nihil esse. H̄z ut doceat, quia vita prauorum brevis est in presenti; quā tamē in futuro mors eterna sequet.

Scienti. Per totū epistole textū ostendit quod hi quibus scribebat scientias bona faciēti habebat; et recordam fidē didicerant,

ita ut alijs se magis fieri plumeret, nec tam operū pfectiōnem neq; mentis humilitatem, neq; sermonis continentia adepti erant.

Propter quod inter alia increpationis et exhortatiōis verba, modo eos multū terret, quia sc̄iētes benefacere, et non faciētes, maius peccatum habent; quod si nescirent, licet ipsa boni ignoratiā magnū sit peccatum, cū scriptū sit ignorātia ignorabitur.

C. V. Agite nunc.

Lēpore accepto ī die salutis, fatales penas letib; et elemosinis redimite. Et erugo eorū tē. Non solum immiseri cordes dñitatis visibilis gehennae ignis cruentabit. Sed etiam memoria Ianum dñitatis rum quibus suas culpas redimere potuerit, et ante iudicium animas eoz et post resurrectō etiam carnes exuret, cum sibi irasci ceperit.

quare culpas elemosinis non redemerint. Unde dicitur dñitatis filii recordare quia receperisti bona, i.u.t.7.l.s.m. Ecce erugo pecunie, vertitur ī testimonium nequit, et augmentum pene, quia intelligit se male congregas, se ea quibus non indigebat ad vslum vite, et ppter grauius punies.

In testimonius. Id ē. Ad augmentū penarū, i. ut hanc visibiliter intendo maiores cruciatus sustineatis.

Māducabit car. Corpora vel carnales pcupiscentias, quia luxurias animas et exterius levius flama cruciabit, et interior pungens dolor, suę tenacem accusabit.

† Sine putarent leue peccatum detrahere legi ad dit esse puniēdos sicut transgressores.

iudicat legem. Si autem iudicas

legē, non factor es legis sed iudex.

† Et non debes iudicare: quia a deo iudicari, quia qui dedit legē et implere: iudicat si impletes, et ipse potens ē.

Ivnus est enim legislator et iudex

non implentes, qui potest perdere et liberare.

† Sositas nequoz es ipso, et tu ipse in maiora potes precipitari peccata, et ille potest surgere ad bona.

Tautem quis es, qui iudicas pro-

† Soixi vitandā detractionē, ecce aliud iudicium.

Ecce vos etis qui dici.

† Sulta leuitate animi spaciū vite, pponentes.

ximum; Ecce nūc qui dicitis ho-

die aut crastino ibimus in ciuitatem illam, et faciemus ibi quidem annum, et mercabimur, et lucrum

faciemus; qui ignoratis quid sit ī

† Salias quid erit in crastino. † Nec non debe

tu vobis pmittere. † Brevis.

Crastinū. Dic est enim vita ve-

ſsumus.

stra, vapor est enim ad modicum

parens: et deinceps exterminabit

† Et hec omnia dico vobis, p eo, et vos spe longioris vite, non pmitatis vobis lucra futuri tuis, sed potius dicatis, si d. † Sin voluntate et potestate dei omnia relinquatis.

H̄p eo ut dicatis: Si domin⁹ vo-

luerit, et si virerimus, faciem⁹ hoc

† Non solum spaciū vite et lucra futuri tuis vobis pmititis, sed etiam aut illud.

Nunc autem exultatis

† Si, i. dñitatis que faciat subgos, quasi venis bonis.

In supbiis vestris. Omnis exulta

† Que ē ad depressionē alioz, † Squia exulta tis, et superbitus, igit grauter pniemini, quia sc̄is bonū, et non facis.

tio talis maligna est. Sc̄iēti igi-

tur bonum facere, et non facienti:

peccatum ē illi.

C. V.

† Hucusq; ita peccatis, sed iā penitentia agite, † Sin peccatis.

H̄cite nunc di-

Sicut ignis. Qui psumit metalla et ceteras res sic engo vias carnes Thesaurizatis.

Vere ita patiemini, quia quād neglecta cura pauperum thelauros pecunie pgregabatis, iram interni iudicis vobis cumulatis, que si nō dum appetit, in nouissimis diebus iam certissima restat.

Ecce merces. Magna iniquitas cum pauperes nolunt suscipere, etā mercenarijs et famulis de bitam laboris mercedem nolunt reddere. Unde Job.

Si aduersum me terra mea clamat, et sulci eius deflent, si fructus ei⁹

medi absq; pecunia

Merces tē clā-

Et si pauperes patienter omnia ferentes non clamāt merces tamē retenta clamat.

Epulati estis.

Nec tū peccatis supflue pgregādo, aliena rapido, sed etiā supflue expēndendo.

Neglectis gaudijs celestibus ad quę p ie

unia et afflictiones re-

nire oportet, carnales epulas diligitis, qual

tanta famē et satis in futuro sequet, et nec gutta aq; innenit pos

lit, p quā ardēs lingua possit refrigerari.

Apparet quia illos

divites alloquit̄ exq; ait, agite nūc dñitatis

qui in nēc domini cōtrāvenerant, et neclūdū

fidem eius qua saluat̄ rent, accepant, de q; bus et supra loquit̄ ad credentes.

Nonne dñitatis p oprimūt vos, et ipsi tra-

hant vos ad iudicium?

Nonne blasphemāt bonū nomē qd inno-

catum ē sup nos, et q; xij. tribubus scribit

que sunt in dispōsitione ita fideles monet opa-

ſidei facere, et eos etiā qui neclūdū

derant, ad fidem et elopera pueri suadeat

Imp̄p̄r̄as illis mortem filij dei, et quasi ni-

bil mali fecissent, luxuriōse et auare vinebat

quibus prie puenit qd ait, auariciam car-

nes eorum instar ignis manducaturā, et quia

thesaurizaverunt sibi in nouissimis diebus iram, hoc enim in eis

post occasionem iacobī completum est, cujus

hierusalem immō om-

nis indea expugnare et vastare a romanis in vltione dominici sanguis, et cetero scelerum quę fecerunt.

Datientes. Incredulit pterib; et incredulis, rursus puenit ad eos, qui talium imp̄p̄itate fuerant oppressi, iniurias ad patientiā, quia cito finie-

tur p̄sūre, et iustis raptis ad dñm, et p̄secutoib; priuatis potestate.

Temperaneum. Hic vos accipietis tpneū, i. vīta aīc post mortem.

Et serotinū, i. carnis icorruptionē. Vel tpneū in opib; iusticie. Serotinū in laborū retributōe, vī apls habetis fructū vestrum in sanctificatione finem vero vitam eternam.

Prophetas quilo. Prophete qui tam sancti erant. ut dei spiritus per eos sua mysteria loqueret. exiit malum habuerunt. morte patiendo ab infidelibus; ut zacharias et alij inueteri. et in nouo test. iohannes. stephanus et alij. Nec pro hoc exiit in gemuerit; sed longanimitate ferre volebat. Alij longos sustinuerunt labores sine murmuratione. et noe in edificatione arce. moyses in increpatio et ducatu populi. dauid ioseph. Ad vitius aut firmum et immutabile subiungit exemplum. de iob quantu ad labores. de domino quantu ad extitum mortis.

Sufferentia iob.

Non dicit finem iob. cui temporalia sunt restituta. sed patientiam iob. Et sine domini. quia ad patientiam exerceplio iob initiat; et tam non ut tempalia recipiunt. sicut iob vetus homo. Sed eterna sic et christus nouus homo. **Et finem vi. do.**

Audistis lectione. vidistis oculis in cruce longanimitate patientie. et gloriam reliture misericordie et ascensionis euangelica predicatione didicistis.

Et miserator.

Ut vel in prelenti suo a temptationibus liberet; et per constatiam fidei etiam coram hominibus viventes glorificet vel post mortem in osculo coronet. Et ne sic quidem ab hominibus memoriam quam mereueretur laudis auferat. **Ante omnia f.m.**

Noli iii. Quia letiferum lingue viris ad integrum in suis auditioribus exhanire considerat qui detrahere alterutrum retinet. qui indicare proximam iterdit. qui aduersitatibus ingemiscere phibuit. que sunt apta peccata. Addit etiam hoc quod quisdam leue videtur et iurandi pseuendit. non tollat. quoniam omne ociosum verbum quod locuti fuerint homines. reddent ratione de eo in die iudicij.

Nec ali. quod. ii. Ideo a iurationis culpa cōpescit. ne frequenter iurando vera. aliquando etiam in piurium incidatis. Sed eo longius a proprio stetis. quod nec vere iurare velitis. nisi necessitas cogat. Sed et ille sub iudicium reatus decidit. qui et si nunquam peierat. crebris tamquam opus est rerum deicerat. Sicut dederat tristato. sic dat et infirmanti p̄silium; qualiter se a murmurationis stulticia tueat. iuxtaquam modum vulneris. modum ponat medie. **Tristatus.** p se oret. Infirmitatus corpore vel fide. quia maiorem sustinet plagam. plurimo se adiutorio. et hoc seniorum curare meminerit.

Tristatur. Quia in pressuris ingemiscere phibuit. nunc quid econtra gerendum sit ostendit.

Dret. Ne murmuraret. ne iudicia dei vituperet. sed ad ecclesiam currat flexis genibus. ut deus solatione mittat oret. ne sceluli tristitia quae morte operat absorbeat. et crebra psalmodie dulcedine nocivam tristicie pestem de corde pellat.

Et si in pec. Multi propter peccata etiam corporis plectrum morte. Si

ergo infirmi in peccatis sunt. et hoc presbitero confessi profecto corde reliquerint et emendare sategerint. dimittunt eis. Nec enim sine confessione emendatio nis queant peccata dimitti. unde recte subdit. **Confit. a.**

Helias hō zc. Ne trepidaret nostra fragilitas. reputas se non posse facere similia tanto prophete. qui curu igneo rapi meruit ad celos. postulat de eius oratione locutus. ab humilitate inchoavit. Similis nobis passibilis bellis carne infirmus. auidua pascit mente infirmus. viuens muliercula ini

nis exterritus fugit per deserta.

Oratione ora.

Affruit exemplo quam tum valeat iusti deprecatio assidua. cum bellis tantum una oratione orando. tam logo tempore continuatur celos. terris. ibres auctoritatem. fructus mortali bus negauerit.

Et rursum.

Vbi tempus perspectus. ubi tabe longe inedi cor supbi regis et gentis idolatrie ad penitentiam inflexu videt. una oratione oravit. et fructus et aquas quas ne generat terris restituunt. tanta unus helias una oratione impetravit. quid ergo multis oīibus

Si quis autem ex

uo. Ostenso efficacia orationis ostendit quanti sit meritis. per fratibus orare. et ad sponte renocare. ut quod in superiori parte a lingua nostra malignaz et oīosam locutionem remouit. in fine epistole quid loqui debeamus ostenderet. **Oremus** et psallamus quotiens aduersis pulsatur. peccata confiteamur. per inuicem oremus. ut saluemur. per salutem proximorum. non solum tempali sed potius certam. **Si enī magne** mercedis est a morte eripere corpus quandoque moriturus. quanti meriti est a morte animam liberare in cele

sti patria sine fine victuram?

Saluabit animus eius a morte. Quidam codices habent saluabit animam suam a morte. et vere qui errante corrigit. per hoc ampliora gaudia. vita celestis sibi conquirit.